

Mimoriadny štátny rozpočet v mimoriadnom roku nič mimoriadne nezmení

Zo zdrojov štátneho rozpočtu je v tomto roku pre agropotravioárstvo atakovaných takmer 141,4 mil. eur. Ide o rekordnú sumu, ktorá však výrazne nemení podstaty našej nízkej potravinovej bezpečnosti a konkurencieschopnosti voči okolitým krajinám. Skôr lepší staré a aj nové „diery“. Trend navyševania štátnej pomoci pre rezort je v posledných rokoch naozaj priaznivý.

Rok 2022 hodnotíme ako náročný a bohatý na mimoriadne udalosti. Poľnohospodári a potravinári pri presadzovaní svojich požiadaviek opäť raz intenzívne bojovali na viacerých frontoch. Určite musíme spomenúť najmä presviedčanie všetkých zainteresovaných strán o zapracovaní systémových opatrení do Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorý určí ďalšie smerovanie agrárneho rezortu na nasledujúce obdobie. Príprava dôležitých nariadení zo strany ministerstva pôdohospodárstva však vrcholí v samotnom závere roka, pod časovým a argumentačným stresom, čo určite poznačí kvalitu pripravovaného materiálu.

Na agrárny sektor má v aktuálnom roku negatívny vplyv vojna na Ukrajine a najmä enormné zvýšenie cien energií, bez ktorých nedokáže nikto vyrábať, baliť, prevážať a skladovať. Počasie v tejto sezóne taktiež ukázalo poľnohospodárom svoju odvrátenú tvár a narobilo im nemalé problémy.

Pri tejto téme však kompetentní činitelia počúvali argumenty najväčšej agropotravinárskej samosprávy a po stupňujúcom sa tlaku prišla vláda s balíkom 50 miliónov eur na kompenzácie sucha pre chovateľov všetkých skupín hospodárskych zvierat s výnimkou včiel a rýb. Výška štátnej pomoci na rok 2022 tak spolu s odškodnením za sucho činí rekordnú alokáciu za posledných 6 rokov.

Kým v roku 2018 išlo do agrárneho sektora zo štátneho rozpočtu celkovo 9,2 mil. eur, v minulom roku to bolo už takmer 70 mil. eur. Na aktuálny rok je alokovaný vyše dvojnásobok. Skutočné čerpanie však bude pravdepodobne nižšie. Za tento priaznivý trend musíme poďakovať a uznať, že

tvrdá práca najväčšej agropotravinárskej samosprávy prináša ovocie.

Bežný občan je však určite zmätený. V aktuálnom roku sa každý druhý mesiac spoločnosť dozvedala, koľko miliónov opäť putuje do chlebového sektora, no poľnohospodárom a potravinárom sa zase máli. Hovoríme o historicky najvyššej podpore, no potraviny aj tak nie sú lacnejšie.

Už roky voláme po tom, aby financie prúdili do agrárneho sektora systémovo s konkrétnym plánom a cieľom. Ani pri schvaľovaní štátneho rozpočtu však nikdy nie je isté, koľko financií nakoniec poputuje do odvetvia, a už vôbec nie je jasné, ako budú prerozdelené. Potom nastáva kolotoč zisťovaní, vyjednávani, hľadani možností a robenia chýb.

Každý podnikový ekonóm potvrdí, že bez finančného pokrytia je akékoľvek plánovanie nemožné. A to sú hlavné dôvody, prečo sa agrárny sektor hýbe dopredu len veľmi pomaly.

Polnohospodári a potravinári nechcú stáť na tlačovkách, karhať politikov a pýtať si peniaze. Agropotravinári chcú presne vedieť, akým spôsobom im štát pomôže, ako veľmi mu záleží na vzhľade našej krajiny, na výžive obyvateľstva, na kondícii pôdy a na jej budúcnosti.

Nejasná situácia pri prijímaní opatrení tlačí podnikateľov v agropotravinárskom rezorte k opatrnosti pri investíciách a k sanácii vzniknutých problémov z vlastných zdrojov. Nejasné podmienky nútia poľnohospodárov pri zakladaní úrody rozhodovať sa napríklad pre jednoduchšie oševne postupy na úkor pestovania náročnejších plodín, ktoré sa však na našom trhu stávajú nedostatkovým artiklom. Samostatnou kapitolou sú chovatelia hospodárskych zvierat a spolu s nimi aj výrobcovia potravín.

Systémové pomoci by mali byť zreteľné a mali by lineárne narastať. Ak tu máme niekoľko osvedčených schém štátnej pomoci, využívajme ich v dostatočnej miere a neznižujme ich alokácie.

Polnohospodárstvo je nepredvídateľné; raz prší, raz svieti slnko, inokedy padajú krúpy... Takáto však nemá byť aj pomoc zo strany štátu.